

Δράση Για Το Κλίμα

Πάνος Κακονίτης
Εμπειρογνώμονας σε Θέματα Κλιματικής Αλλαγής
pkakonitis@environment.moa.gov.cy

Info Event 02 Νοεμβρίου, 2018 Τμήμα Δασών

European
Commission

Κλιματική Αλλαγή

Life
Cyclamen

Υποπρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα»

Τομείς Προτεραιότητας:

- Μετριασμός Της Κλιματικής Αλλαγής
- Προσαρμογή Στην Κλιματική Αλλαγή
- Κλιματική Διακυβέρνηση Και Πληροφόρηση

Σημαντικά έγγραφα:

- LIFE 2014-2020 Regulation (EC) No 1293/2013
- LIFE Multiannual Working Programme 2018-2020
- Guidelines for Applicants 2018
- Guide for the evaluation of Sub-programme for Climate Action 2018

- 1. Sub-Programme CLIMA: defined in the LIFE Regulation
- 2. Priority Areas: field of action, defined in the LIFE Regulation
- 3. Specific Objectives: defined in the LIFE Regulation
- 4. EU Policy Areas (CLIMA) : defined in the MWP 2018-2020
- 5. Work Areas (CLIMA): defined in the CLIMA Application Guide for 2018

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

Τομείς Πολιτικής

1. Μείωση Των Εκπομπών Αερίων Του Θερμοκηπίου

Τομείς εκτός ΣΕΔΕ (σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών): Μεταφορές, Καύσιμα, Γεωργία, Κατασκευές, χρήση της γης, αλλαγή χρήσης γης και **δασοκομία**.

Τα έργα οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τους **συγκεκριμένους τομείς εργασιών της ΕΕ**.

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

Τομείς Εργασιών

Αειφόρος διαχείριση των δασών και διαδοχική χρήση στερεής βιομάζας

1. Ανάπτυξη και προώθηση αποτελεσματικών και κλιματικά έξυπνων δραστηριοτήτων δασοκομίας στα ακόλουθα θέματα:
  - Δάσωση και αναδάσωση.
  - Διατήρηση του άνθρακα στα δάση.
  - Ενίσχυση της διαχείρισης των δασών, συμπεριλαμβανομένης της φροντίδας και της αραίωσης, και της διατήρησης του εδάφους.
2. Αποτελεσματική μετατροπή της στερεής βιομάζας σε μακροπρόθεσμη αποθήκη άνθρακα και ως πηγή ανανεώσιμης ενέργειας, προωθώντας τις αρχές της διαδοχικής χρήσης της βιομάζας και την υποκατάσταση των ορυκτών υλικών από υλικά με βιολογική βάση.

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

Τομείς Πολιτικής

3. Ανάπτυξη Πρακτικών Διαχείρισης Της Γης

Αντίκτυπο στις εκπομπές και στις απορροφήσεις εκπομπών

Τα έργα οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τους **συγκεκριμένους τομείς εργασιών της ΕΕ.**

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

Τομείς Εργασιών

Χρήσεις γης: Νέες, καινοτόμες και οικονομικά αποδοτικές τεχνικές διαχείρισης του τοπίου και της γης για τη βελτίωση της εφαρμογής μέτρων μετριασμού, όπως:

- Μείωση των εκπομπών CO₂ από τις χρήσεις γης και την αλλαγή χρήσεων γης (π.χ. τεχνικές διαχείρισης της γης όπως η καλλιέργεια με ή χωρίς άροση, διαχείριση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών, πρόληψη της συμπίεσης του εδάφους, εργαλεία ελέγχου άνθρακα).
- Βελτίωση των απορροφήσεων CO₂ από τις χρήσεις γης και την αλλαγή χρήσεων γης (π.χ. γεωργοδασοκομικά συστήματα, αποκατάσταση υποβαθμισμένων εκτάσεων).

Παραδείγματα Έργων:

LIFE FOREST CO2: Assessment of forest-carbon sinks and promotion of compensation systems as tools for climate change mitigation (LIFE14 CCM/ES/001271)

Ο κύριος στόχος του έργου **LIFE FOREST CO2** είναι η προώθηση συστημάτων βιώσιμης διαχείρισης των δασών στις μεσογειακές περιοχές ως εργαλείο για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι περιλαμβάνουν:

- Μοντελοποίηση και λογιστική καταγραφή των εκπομπών CO2 και της δέσμευσης του άνθρακα ως αποτέλεσμα των συστημάτων αειφόρου διαχείρισης των δασών.
- Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της δημιουργίας θετικών στάσεων απέναντι στον ρόλο της δασοκομίας στον μετριασμό της αλλαγής του κλίματος,
- Προώθηση των δασικών έργων ως εργαλείου για την άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής, με ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή συστημάτων αντιστάθμισης εκπομπών με βάση την αειφόρο διαχείριση των δασών.

Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Τομείς Πολιτικής

2. Ανθεκτικότητα των υποδομών

Συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του δικτύου γαλάζιας-πράσινης υποδομής και της εφαρμογής οικοσυστημικών προσεγγίσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανόμενης της προώθησης και ανάπτυξης πράσινων υποδομών.

4. Ανθεκτικότητα της γεωργίας, της δασοκομίας και του τουρισμού

Μεταξύ άλλων και σε νησιωτικές και ορεινές περιοχές

Πίνακας 21: Αξιολόγηση της ευπάθειας των δασών της Κύπρου στην κλιματική αλλαγή

Επιπτώσεις	Ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή		
	Σημαντικότητα επίπτωσης (A)	Ικανότητα προσαρμογής (B)	Συνολική ευπάθεια (A-B)
Νέκρωση, προσβολή από επιβλαβείς οργανισμούς	Πολύ υψηλή (7)	Μέτρια (3)	Μέτρια έως Υψηλή (4)
Δασικές πυρκαγιές	Πολύ υψηλή (7)	Μέτρια (3)	Μέτρια έως Υψηλή (4)
Καταστροφές από πλημμύρες, ανέμους και καταιγίδες	Μέτρια (3)	Μέτρια (3)	Αμελητέα
Ανάπτυξη δασών	Δεν αξιολογήθηκε	Μέτρια (3)	Δεν αξιολογήθηκε

Μέτρα Προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

Μέτρα από την Εθνική Στρατηγική Για Την Προσαρμογή Στην Κλιματική Αλλαγή

- Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίου για την προσαρμογή των δασών της Κύπρου στην Κλιματική Αλλαγή,
- Έλεγχος της παράνομης και ελεύθερης βόσκησης με την επαναφορά της αγροφυλακής και την επέκταση του νόμου Περί Αιγών σε όλες τις περιοχές της Κύπρου,
- Αναδάσωση/αποκατάσταση πυρόπληκτων δασικών περιοχών
- Ενίσχυση των μέτρων πρόληψης/καταστολής των πυρκαγιών,
- Εγκατάσταση συστήματος έγκαιρη προειδοποίησης πυρκαγιών,
- Έρευνα, συλλογή δεδομένων και συστηματική παρακολούθηση των επιδράσεων των βιοτικών και αβιοτικών παραγόντων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή- Επιλογή και χρήση κατάλληλων δασικών ειδών με υψηλή ανθεκτικότητα σε δυσμενείς κλιματικές συνθήκες (π.χ. ξηρασία).

Παραδείγματα Έργων:

LIFE MixForChange: Innovative management strategies for climate change adaptation of mixed subhumid Mediterranean forests (LIFE15 CCA/ES/000060).

Ο κύριος στόχος του Έργου είναι να συμβάλει στην προσαρμογή των Μικτών Μεσογειακών Δασών στις κλιματικές αλλαγές με την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους, τη διασφάλιση της διατήρησής τους και την ενίσχυση των παραγωγικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών τους λειτουργιών.

Ειδικότερα, οι στόχοι του έργου είναι:

1. Ανάπτυξη, εφαρμογή και επίδειξη καινοτόμων τεχνικών διαχείρισης δασών,
2. Ανάπτυξη νέων εργαλείων για την ενσωμάτωση της προσαρμογής των κλιματικών αλλαγών σε μικτά μεσογειακά δάση στο πολιτικό και νομικό πλαίσιο που σχετίζεται με τη διαχείριση των δασών,
3. Ανάπτυξη νέων εργαλείων για την ενίσχυση της οικονομίας στη διαχείριση των δασών, που συνδέεται με τα προϊόντα που μπορούν να προσφέρουν, προκειμένου να προωθηθεί η οικονομική βιωσιμότητα της διαχείρισης των δασών.

Παραδείγματα Έργων:

LIFE Clinomics: Fostering resilience. Opportunities and challenges of the local economy and society to adapt to climate change (LIFE15 CCA/ES/000102)

Life Clinomics αποσκοπεί στην αύξηση της ανθεκτικότητας των μεσογειακών τοπικών αρχών μέσω της παρέμβασης σε τρεις περιοχές (Terres de l'Ebre, Alt Penedès και Montseny Natural Reserve) και σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες (τουρισμός, αλιεία, γεωργία και δασοκομία).

Το σχέδιο θα αναπτύξει εργαλίσια εδαφικής και κοινωνικοοικονομικής συμμετοχής, μελέτες και έγγραφα (όπως τα σχέδια δράσης και στρατηγικές προσαρμογής), εργαλεία για τις τοπικές αρχές και τους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες (όπως μεθοδολογίες και πιλοτικές δοκιμές).

Επιπλέον, το **Life Clinomics** θα παράγει γνώση, κατάρτιση και πληροφόρηση για τα ενδιαφερόμενα μέρη, ευαισθητοποίηση για την κοινωνία, καθώς και άλλα στοιχεία που θα διευκολύνουν τη δράση προσαρμογής.

Κλιματική διακυβέρνηση & πληροφόρηση

Στόχος η Ευαισθητοποίηση Για Θέματα Κλιματικής Αλλαγής:

1. Δράσεις Ενημέρωσης
2. Δράσεις Ευαισθητοποίησης
3. Δράσεις Διάχυσης

Κλιματική διακυβέρνηση & πληροφόρηση

Τομείς Εργασιών

1. Ανάπτυξη και Εφαρμογή εθνικών στρατηγικών για την ενέργεια και το κλίμα,
2. Ενθάρρυνση της αλλαγής συμπεριφοράς, ενσωμάτωση των δράσεων για τη μείωση των εκπομπών και την ενεργειακή απόδοση σε διάφορους τομείς,
6. Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για την κάλυψη των αναγκών προσαρμογής.

Παραδείγματα Έργων:

Life FFPE: Raising awareness for forest fires and training of forest fire agents and volunteers in Estonia (LIFE08 INF/EE/000260)

Το **Life FFPE** σχεδίασε εκστρατείες ευαισθητοποίησης με στόχο συγκεκριμένα ενδιαφερόμενα μέρη, εκδηλώσεις δικτύωσης, εκπαιδεύσεις και άλλες εκδηλώσεις με τους ακόλουθους στόχους:

- να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις δασικές πυρκαγιές και να ληφθούν μέτρα αντιμετώπισής,
- να ενισχυθεί η εφαρμογή μέτρων πρόληψης των δασικών πυρκαγιών,
- ενίσχυση της δικτύωσης γύρω από την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο,
- να συμβάλει στην επίτευξη των προτεραιοτήτων του «Σχεδίου Δράσης της ΕΕ για τα Δάση»,
- να συμβάλει σημαντικά στην εκπλήρωση του πρωταρχικού στόχου της ΕΕ να σταματήσει την απώλεια της βιοποικιλότητας.

Κριτήρια ανάθεσης			
Τεχνική και χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα		Ελάχιστη (Απαιτούμενη)	Μέγιστη
1	Τεχνική συνοχή και ποιότητα	10	20
2	Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα	10	20
Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ		Ελάχιστη (Απαιτούμενη)	Μέγιστη
3	Συμβολή: Τομείς Προτεραιότητας & Ειδικούς στόχους	10	20
4	Βιωσιμότητα (συνέχιση, αναπαραγωγή, μεταφορά)	8	15
Συνολική Απαιτούμενη Βαθμολογία		50	
Επιπλέον μονάδες Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ		Ελάχιστη (Απαιτούμενη)	Μέγιστη
5	Τομείς πολιτικής	-	0 ή 5
	Αναλυτικούς τομείς εργασιών	-	0 ή 5
6	Συνέργειες & Διακρατική διάσταση	-	15
Μέγιστη Βαθμολογία			100

Ευχαριστώ Για Την Προσοχή Σας

Στοιχεία επικοινωνίας
Πάνος Κακονίτης
Εμπειρογνώμονας σε Θέματα Κλιματικής Αλλαγής
pkakonitis@environment.moa.gov.cy

Info Event 02 Νοεμβρίου, 2018 Τμήμα Δασών

